

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Кременецький місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

Захист авторських прав в мережі Інтернет

На сьогодні питання захисту авторських прав як об'єкта інтелектуальної власності у мережі Інтернет, враховуючи його розвиток та популярність серед суспільства є надзвичайно актуальним. Перш за все захист авторських прав регулюється законом України «Про авторське право і суміжні права».

Окрім цього регулювання авторських і суміжних прав здійснюється, як за допомогою Конституції України, норм Цивільного кодексу України та інших законів України, що охороняють особисті немайнові права та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Сфера дії цього закону поширюється на визначений, у ньому перелік об'єктів авторського права. До них належать різноманітні усні твори (промови, лекції, проповіді, виступитощо); письмові літературні твори наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо); образотворчі, мистецькі і музичні твори (пантоміми, ескізи тощо), а також комп'ютерні програми та бази даних.

Потрібно зазначити, що перелік об'єктів авторського права не є вичерпним і правовідносини для кожного із них регулюються по різному.

В Україні захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права, або суміжних прав здійснюється в порядку, адміністративного, цивільного і кримінального законодавства.

До наймасовіших порушень авторського права в мережі Інтернет належить протиправне розміщення твору автора, а також часткове або повне опублікування твору під іменем особи, яка не є автором (піратство, плагіат).

Відповідно до п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. №1, належним відповідачем у разі поширення оспорюваної інформації в мережі Інтернет є власник веб-сайту. Відповідно до статті 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права», власником веб-сайту вважається особа, яка є володільцем облікового запису, встановлює порядок та умови використання веб-сайту. За відсутності доказів іншого, власником веб-сайту вважається реєстрант відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, та (або) отримувач послуг хостингу. Інформацію про власника доменного імені можна дізнатись завдяки інформаційному ресурсу WHOIS.

Варто зазначити і те, що зараз в Україні діє спеціальний порядок припинення порушень авторського права та (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет.

Відповідно до ст. 52-1 Закону України «Про авторське право та суміжні права» при порушенні будь-якою особою авторського права або суміжних прав, яке було вчинене з використанням мережі Інтернет, особа, чий права були порушені, має право звернутися до власника веб-сайту або веб сторінки, на яких розміщена або в інший спосіб використана відповідна електронна (цифрова) інформація, із заявою про припинення порушення.

Заява про припинення порушення повинна містити такі дані: відомості про заявника за якими його можна ідентифікувати (ім'я чи найменування, адресу проживання, або адресу електронної пошти); вид та назву об'єкта авторського права або суміжних прав, про порушення права на який йдеться у заяві; вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт авторського права або суміжних прав з посиланням на підстави виникнення таких прав та строк їх дії; гіперпосилання на розміщену інформацію в мережі Інтернет; відомості про постачальника послуг хостингу, який надає послуги і ресурси для розміщення відповідного веб-сайту.

Важливим є те, що дана заява з вимогою про припинення порушення подається виключно за представництвом чи посередництвом адвоката. Він здійснює її надсилання, за умови попередньої ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних та підтвердження ним, за наданими документами, про факт наявності у заявника прав, про припинення порушення яких, висувається вимога з додаванням до неї копія одного з документів, що посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги цьому заявнику.

Не менш важливим є і те, що заявник несе відповідальність за надання завідомо недостовірної інформації щодо наявності у нього майнових прав інтелектуальної власності, про порушення яких йдеться у заяві.

Варто зауважити і те, що у відповідності до норм ст. 52-1 Закону України «Про авторське право та суміжні права» може звернутись не лише до власника веб-сайту, а й до постачальника послуг хостингу.

Особа, яка отримала заяву про припинення порушення, може відмовити в її задоволенні у разі, якщо:

а) особа, до якої заявник звернувся із заявою про припинення порушення, має право на використання зазначеної в заяві електронної (цифрової) інформації, щодо використання якої направлена заява, за умови надання нею повідомлення про відмову;

б) особа, якій надіслано заяву про припинення порушення, не є власником веб-сайту, зазначеного у такій заяві, або постачальник послуг хостингу не надає послуги, ресурси для розміщення веб-сайту, щодо якого подана заява;

в) заява про припинення порушення оформлена з порушенням вимог, про те особа, яка її отримала, повинна проінформувати про це заявника.

Після отримання заяви про припинення порушення відповідальна особа при відсутності причин, за яких вона не може відмовити у задоволенні такої заяви, зобов'язана невідкладно унеможливити доступ до вказаної у заяві електронної (цифрової) інформації та повідомити заявника про здійсненні заходи.

Якщо ж така вимога залишилась без задоволення, можна звернутися за захистом свого порушеного права до суду. Проте потрібно розуміти, що для повноцінного та всебічного розгляду у суді позивачу потрібно зібрати і підготувати відповідну доказову базу

Таким чином можна узагальнити таку послідовність дій:

1. підготувати документи, а також їх копії про належність авторських прав;
2. надати зафіксоване і відповідно оформлене звернення до правопорушника зі спробою досудового врегулювання спору;
3. надати висновок експертизи на тотожність або схожість творів;
4. здійснити розрахунок компенсації збитків з чітко визначеними сумами (матеріальне та моральне відшкодування).

У випадку подачі фото- та відеоматеріалів у якості доказів варто пам'ятати, що вони повинні містити фіксацію дати та часу зйомки, а також місця події.